

Süsiniku oksiidid

Neeme Katt

Teke

Süsinikoksiid e. vingugaas CO

- $2C + O_2 \rightarrow 2CO$
(mittetäielik põlemine)

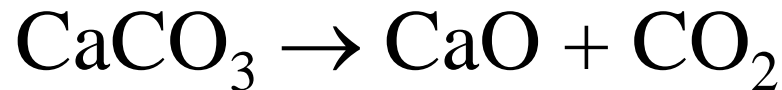

Süsinikdioksiid e. süsihappegaas CO₂

- $C + O_2 \rightarrow CO_2$
(täielik põlemine)
- $CH_4 + 2O_2 \rightarrow CO_2 + 2H_2O$
- Looduses tekib kõdunemisel, hingamisel, vulkaanilistest gaasidest

CO₂ saamine

- Tööstuses lubja põletamisel, käärimisel

- Laboris karbonaatide reageerimisel tugevate hapetega

Füüsikalised omadused

Süsinikoksiid e. vingugaas CO

- Värvusetu gaas
- Lõhnatu
- Väga mürgine
- Õhuga lähedase tihedusega
- Vees eriti ei lahustu

Süsinikdioksiid e. süsihappegaas CO₂

- Värvusetu gaas
- Nõrgalt hapukas lõhn
- Ei ole mürgine
- Õhust 1,5 x raskem
- Lahustub üsna hästi vees

Keemilised omadused

Süsinikoksiid e. vingugaas CO

- Põleb
 $2\text{CO} + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{CO}_2$
- Ei reageeri veega
- Redutseerib metalle
maakidest
 $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{CO} \rightarrow$
 $2\text{Fe} + 3\text{CO}_2$

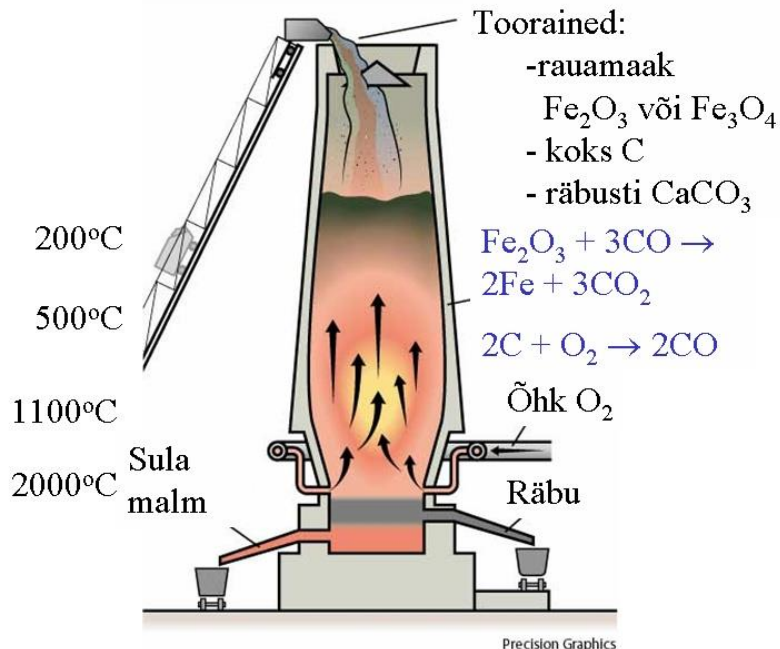
Süsinikdioksiid e. süsihappegaas CO₂

- Ei põle ega toeta
põlemist
- Reageerib veega
 $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3$
- Tõestamine lubjaveega
 $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 \rightarrow$
 $\text{CaCO}_3 \downarrow + \text{H}_2\text{O}$

Kasutamine

Süsinikoksiid e. vingugaas CO

- Metallide redutseerimine

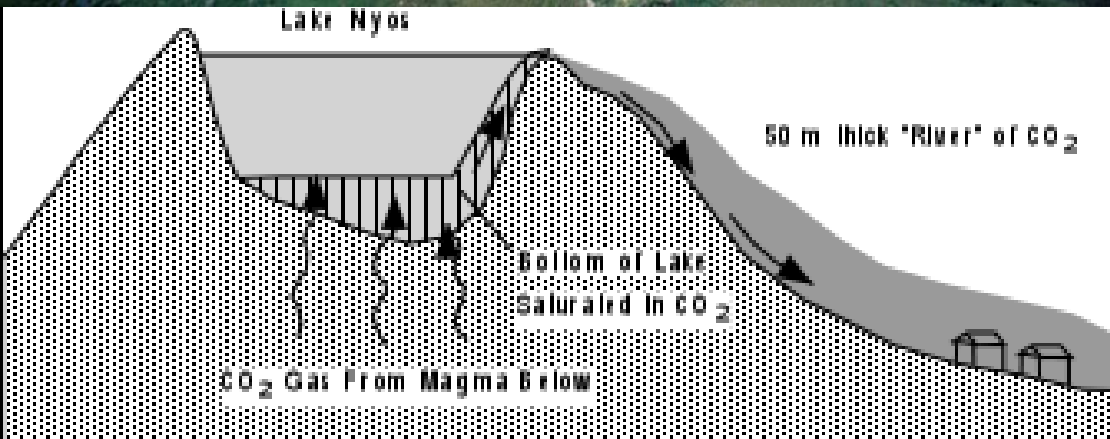

Süsinikdioksiid e. süsihappegaas CO_2

- Tulekustutid
- Jookide gaseerimine
- “Kuiv jää”

Nyose järv Kamerunis

1700 in

Nyose järv

